

HEDEHUSENE 2016

PROGRAM FOR OMRÅDEFORNYELSE

HØJE-TAASTRUP KOMMUNE

MAJ 2011

INDHOLD

FORORD	3
BAGGRUND FOR ANSØGNING	4
ANDRE INITIATIVER	6
OM OMRÅDET	8
PROJEKTOVERSIGT	12
ATTRAKTIONER I HEDEHUSENE	14
STATIONSOMRÅDE OG HOVEDGADEN	16
BYPARK OG HEDEHUSHALLEN	20
STIFORBINDELSER	23
VISIONER OG VÆRDIER	25
INDDRAGELSE OG ORGANISATION	26
TIDS- OG HANDLINGSPLAN	29
BUDGET	30

Udarbejdet af:
Laura Helene Højring, Arkitekt
Jens Holck Christiansen, Civilingeniør
Kuben Management

KUBEN
MANAGEMENT

i samarbejde med

Høje-Taastrup Kommune
Bygaden 2
2630 Taastrup

FORORD

12 mio. kr. til udvikling af Hedehusene

Høje-Taastrup Kommune søgte i 2010 Socialministeriet om støtte til en helhedsorienteret udviklingsplan for Hedehusene, en såkaldt områdefornyelse. Den 13.04.2010 meddelte ministeriet reservation af støtte på 4,05 mio. kr. Høje-Taastrup Kommune bidrager selv med 8,1 mio. kr.

Før områdefornyelsen kan gå i gang udarbejdes et program, der beskriver de initiativer der gennemføres, en tidsramme og et rammebudget. Nærværende hæfte indeholder det program, som er vedtaget af kommunen og godkendt af ministeriet.

Hvad er områdefornyelse?

Områdefornyelse handler om, at igangsætte en udvikling af byer og boligområder og derigennem gøre dem attraktive for bosætning og styrke grundlaget for private investeringer. Reglerne er fastlagt i byfornyelsesloven, som administreres af Socialministeriet. Støtten kan bruges til at forny gader og veje, torve og pladser og til at sætte sociale og kulturelle aktiviteter i gang.

Borgerne tages med på råd

Borgerinddragelse i arbejdet med programmet er et væsentligt element for Høje-Taastrup Kommune. I Hedehusene blev borgerinddragelsen organiseret som tre workshops for en bredt sammensat kreds af

aktører i lokalsamfundet. De har været med til at kvalificere det plangrundlag, som områdefornyelsen skal baseres på. Samtidig skal borgerinddragelsen sikre lokalt ejerskab.

Når programmet skal føres ud i praksis, vil borgerinddragelsen blive endnu bredere. Programmet skal ses som en ramme, der efterfølgende skal udfyldes med flere detaljer, før tingene sættes i værk. Borgerne vil således også efter udarbejdelsen af programmet få rig lejlighed til at sætte deres præg på det endelige resultat.

Indsatsen løber over 5 år

Områdefornyelsen skal realiseres over en periode på 5 år, dvs. frem til 2016.

Områdefornyelsen skal komme HELE HEDEHUSENE til gode, men de fysiske indsatser vil blive koncentreret i det centrale Hedehusene.

Der er allerede dannet en række arbejdsgrupper, som vil kunne bistå med den videre udvikling af de projekter, som programmet indeholder.

De mange aktører, som har været inddraget i programfasen, udgør et netværk, kaldet Områdenetværk Hedehusene. Dette netværk er åbent for alle interesserede, som ønsker at yde en konkret indsats, enten

med ideudvikling, praktisk bistand eller anden støtte.

Interesserede borgere, der blot ønsker at blive orienteret om udviklingen og eventuelt komme med nogle meninger eller kommentarer, vil også få mulighed for at bidrage. Det vil kunne ske på åbne borgermøder, som afholdes efter behov undervejs i projektforsløbet.

Byrådet glæder sig til samarbejdet

Mange har som nævnt allerede bidraget til at sætte gang i den udviklingsproces, som er igangsat. Til dem skal der lyde en stor tak for engagement og iverksomhed.

Samtidig skal der lyde et stort velkommen til de formentligt mange, som vi endnu ikke har fået inddraget, men som også gerne vil være aktive medspillere.

Michael Ziegler
Borgmester

BAGGRUND FOR ANSØGNING

Om Hedehusene

Hedehusene er en lidt nedslidt stationsby på strækningen mellem Roskilde og Høje Taastrup. Selvom Hedehusene ligger i en region med vækst, har det ikke smittet af på byens udvikling. Tværtimod har Hedehusene svært ved at tiltrække nye beboere og virksomheder. Befolkningsudviklingen er negativ, og virksomheder lukker ned.

Byen ligger med kort afstand til Høje Taastrup, har ca. 5 km til Roskilde og 23 km til København. De korte afstande til to af landets største byer sammenholdt med den gode forbindelse med offentlig transport gør Hedehusene til en oplagt pendlerby.

Historie

Oprindeligt er byen vokset op omkring teglværksindustrien og er en af de ældste stationsbyer på strækningen mellem København og Roskilde. I 1847 fik Hedehusene en station i forbindelse med den første jernbane i Danmark. Stationsbyen Hedehusene voksede frem, bl.a. som resultat af at der blev anlagt en række store virksomheder i byen.

Der er i dag en række tidligere industrianlæg og bygninger, der fortæller om byens historie som industriby. Kulturarven afspejler sig bl.a. igennem stationsbygningerne, Hedehusene Kro, Kaffesurrogatfabrikken Danmark, der leverede kaffeerstatning under krigene,

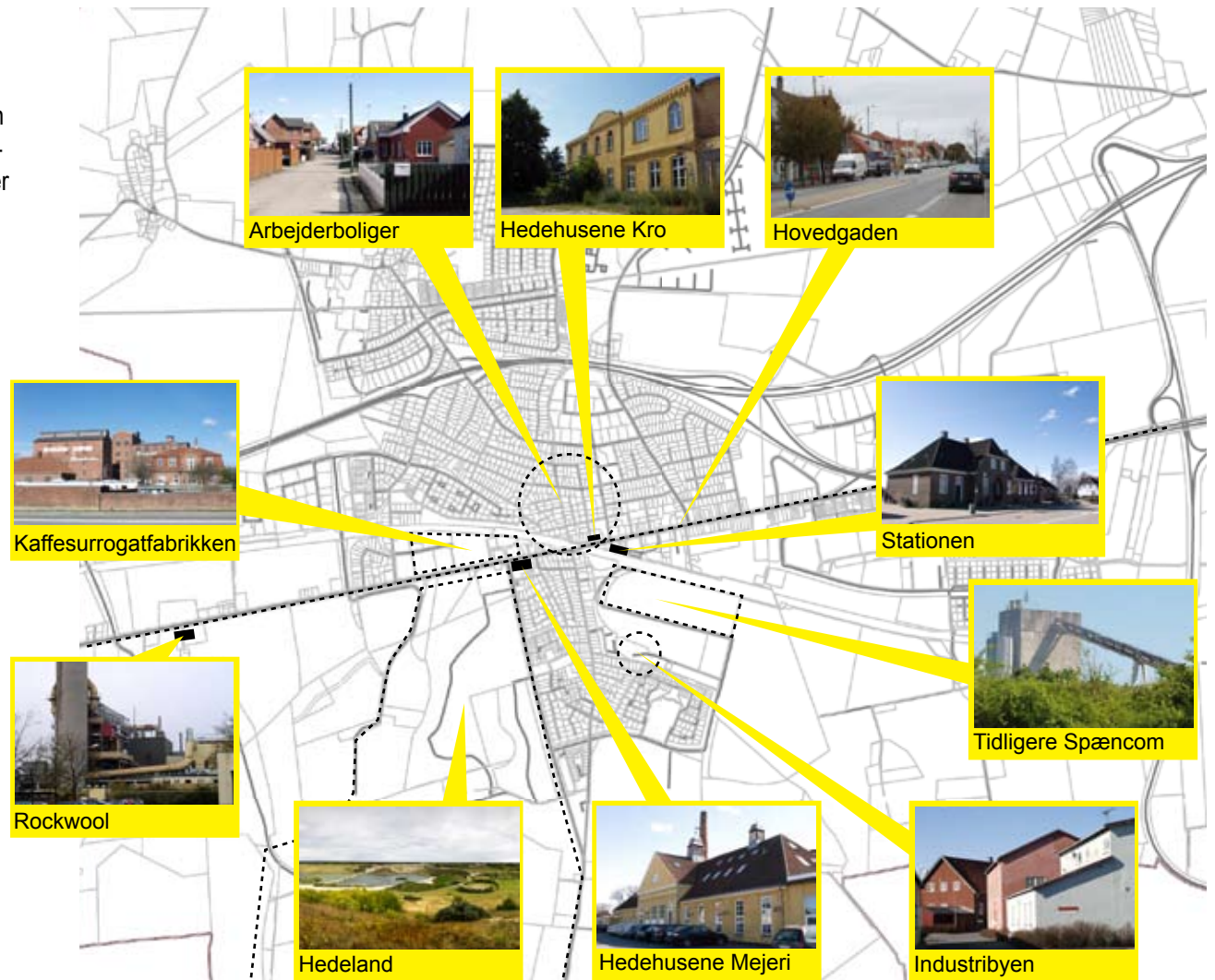
og hvor der i dag ligger Neergaard Camping, Industribyen, Hedehusene Mejeri (nu IT-virksomheder), Rockwools tidligere produktionsanlæg, betonelementfabrikken Spæncom (lukkede i 2008) og små selvbyggede arbejderboliger. Samtidig er Hedeland, Nordeuropas største grusgrav, blevet et enestående og særpræget kunstigt landskab med unikke aktivitets- og oplevelsesmuligheder.

Hedehusenes udspring omkring krydset mellem Roskildevej og jernbanen var krydsningspunkt mellem fire forskellige sogne, og Hedehusene var på den måde ikke centrum for ét eget sogn. Byens planlægning og strukturelle udvikling har derfor historisk manglet en

Kilde: Kort- og Matrikelstyrelsen

samlende hånd, som den først fik med den forrige kommunalreform, hvor sognene blev lagt sammen i Høje-Taastrup Kommune. Forhistorien er en medvirkende årsag til, at Hedehusene idag fremstår som en opdelt og lidt uplanlagt by, der er præget af manglende sammenhænge mellem de forskellige byfunktioner og bydele.

ANDRE INITIATIVER

Der er igennem de seneste år sat en række initiativer i værk, som til sammen bidrager til at understøtte Hedehusenes udvikling. En stor del af disse projekter vil løbe over en længere årrække, mens andre allerede er gennemført.

Høje-Taastrup Kommune planlægger med byudviklingsprojektet "Vision Gammelsø" at etablere en helt ny CO₂-neutral bydel, sydøst for Stationen, hvor der over de kommende 20 år skal opføres omkring 4.000 boliger efter en samlet plan. Dette projekt vil i samspil med bl.a. projektet ECO-life bidrage til at styrke Hedehusenes profil som en energivenlig og ressourcebevidst by.

Herudover vil projekter som Creative City Challenge, Oplevelsesværdikortlægning og Kløverstiprojektet bidrage til at kortlægge, synliggøre og videreudvikle byens attraktioner og kulturelle arv for derigennem at øge omverdenens bevidsthed om områdets kvaliteter.

I den store almene bebyggelse, Charlott kvarteret i Hedehusene gennemføres i disse år en boligsocial helhedsplan med fokus på at inddrage beboerne i at udvikle bydelen og på at skabe sammenhæng til resten af byen.

I nærheden af Charlott kvarteret har Danske Indvandrers Kulturförening desuden taget initiativ til at etablere et kulturhus, et projekt der er under udvikling.

Områdefornyelsen bliver det første konkrete byomdannelsesprojekt, der gennemføres i området og vil derfor være med til at kickstarte den videre udvikling i byen. De projekter, der gennemføres under områdefornyelsen, skal spille sammen med både igangværende og kommende initiativer med henblik på at skabe synergi og sammenhæng.

I udviklingen af de konkrete projekter i områdefornyelsen vil man desuden inddrage erfaringer fra tidligere borgerarrangementer. Det vil f.eks. være LYSLYD-projektet, hvor der bl.a. blev eksperimenteret med lysinstallationer og følelses- og miljømæssig kortlægning og dermed skabt viden omkring byens rum som ramme for oplevelser for borgerne.

Vision Gammelsø

I løbet af de kommende år vil Høje-Taastrup Kommune skabe en helt ny CO₂-neutral bydel bydel for jernbanen. Der planlægges af opføre 4.000 nye boliger med plads til 10.000 beboere. Bebyggelsesprocent i Gammelsø bliver på 80%. Den nye bydel skal bl.a. sikre et mere varieret og tidssvarende udbud af boliger i Hedehusene, som kan tiltrække nye beboere. Byrådet har etableret et selvstændigt politisk udvalg under Byrådet, der skal styre det komplekse projekt. Styregruppen for Vision Gammelsø er desuden styregruppe for områdefornyelsen.

ECO-life

Et EU-projekt, der i de kommende år skal udvikle og implementere nye energiløsninger til at gøre nye og eksisterende bygninger mere energieffektive. Projektet indeholder udbygning af vedvarende energiløsninger, etablering af vedvarende energianlæg, implementere intelligente målere, mm. Hedehusene vil igennem projektet fungere som "rollemodel" for avancerede bæredygtige energistyringsmetoder og bidrage til EU's mål om bekæmpelse af klimaændringer og sikring af fremtidig energiforsyning. Projektet understøtter desuden udvikling af Vision Gammelsø som en CO₂-neutral bydel.

LYSLYD

Et regionalt oplevelses- og erhvervsudviklingsprojekt, hvis formål var at styrke og brande regionen som et innovativt og kreativt vækst- og oplevelsescenter. 10 kommuner og 6 øvrige partnere samarbejdede omkring 22 byudviklingsprojekter, hvor byrummet dannede rammen om kreativ innovation inden for lys, lyd og nye medier. Projektet var med til at udvikle Høje-Taastrup Kommunes strategi for oplevelsesøkonomi samt udvikle metoder og viden om, hvordan byrum kan gøres mere levende og attraktive som oplevelsesrum.

Creative City Challenge

Et EU støttet projekt, der udføres af Høje-Taastrup Kommune. Projektet skal udvikle og gennemføre en innovations- og kreativtetsstrategi via pilotprojekter, der udvikles og udføres af og i byer i hele Nordsøregionen. Høje-Taastrup Kommunes projekt tager udgangspunkt i betonbranchen, som er en vigtig del af Hedehusenes historie og identitet. Projektet skal bl.a. skabe koblinger mellem betonsektoren, kreative virksomheder, offentlige myndigheder og forskningsmiljøer med henblik på at øge virksomhedernes innovations-kapacitet og identificere fremtidige anvendelsesmuligheder af beton.

Kroppedal Museum

Der er igangsat et samarbejde mellem Høje-Taastrup Kommune og Kroppedal Museum med fokus på at løfte og synliggøre den kulturelle arv i Hedehusene. Kroppedal har i denne forbindelse deltaget i processen om udarbejdelse af byfornyelsesprogrammet for områdefornyelse, og vil efterfølgende bidrage til indsatser hvor kulturarven er bærende. Kroppedal arbejder generelt med kortlægning af kulturmiljøer og beskrivelse og formidling af bærende kulturelle fortællinger, herunder også Hedehusenes.

”At få det bedste frem i mennesker”

Den boligsociale helhedsplan for Charlottekvarteret handler om at inddrage beboerne i projekter, der fokuserer på udviklingen af kvarterets egne ressourcer. Projektet er støttet af Landsbyggefonden og løber over en femårig periode mellem 2007 og 2012. Den bærende ide for helhedsplanen er at give beboerne mulighed for at tage området i brug på nye måder. Urban Task Force og Minority Design har været involveret i projektet og bl.a. inviteret beboerne til at udforske deres boligområde og selv være med til at præge kvarterets fysiske udtryk og anvendelse.

Oplevelsesværdikortlægning

Projektet er et samarbejde mellem kommunerne på Vestegnen, der søger at gøre opmærksom på hvilke natur og friluftsmuligheder, som Vestegnen kan tilbyde. Projektets formål er at kortlægge oplevelsesværdierne i Høje-Taastrup Kommune og danne et udgangspunkt for at arbejde videre med at forbedre tilgængelighed, synlighed og ikke mindst branding af de rekreative oplevelsesværdier i kommunen. Kortlægningen kan medvirke til at formidle og brande oplevelsesværdierne i Høje-Taastrup Kommune ved at give direkte input til strategier for turisme, friluftsliv og sundhed.

Kløverstier

Høje-Taastrup Kommune er blevet pilotkommune i Friluftsrådets projekt 'Kløverstier'. Kommunen skal markere fire bevægelses- og kultur-ruter, der udgår fra et centralt sted i kommunen. Ruterne har et antal poster, som enten indbyder til fysisk aktivitet eller kulturel fordybelse. Friluftsrådet lægger op til at nytænke formidlingen langs stierne ved brug af GPS, Bluetooth og video.

Nyt kulturhus

Dansk Indvandre Kultur Forening har taget initiativ til at opføre et nyt kulturhus i Hedehusene. Projektet er under udvikling. I et lokalplansforslag gives der mulighed for at opføre et kulturhus øst for Hedehushallen i det grønne område. Kulturhuset tænkes placeret i sigtelinjen for den sti, der skal forbinde Gammelsø området med Hedehusene. Tanken er, at kulturhuset skal være pejlemærke for de gående og cyklende, der kommer syd for banen. Kulturhuset vil blive åbent for alle og skal indeholde et bedrum og forskellige aktivitetsmuligheder, særligt med fokus på målgruppen af unge fra 18 - 26 år.

OM OMRÅDET

Områdefornyelsen omfatter hele Hedehusene, og indenfor dette område har Høje-Taastrup Kommune udvalgt tre strategiske byrum, der skal fungere som katalysatorer for udviklingen af 'det gode byliv' i Hedehusene.

De tre byrum udgør det centrale Hedehusene med adgang til transport, handel og rekreative tilbud. De udvalgte byrum har desuden det til fælles, at de bliver vigtige transitrum i forbindelse med overgangen mellem den nye bydel, Gammelsø, som etableres syd for jernbanen, og den eksisterende by. Herudover indeholder de tre byrum både væsentlige problemstillinger for byens sammenhæng og potentialer for udvikling.

Status og centrale udfordringer

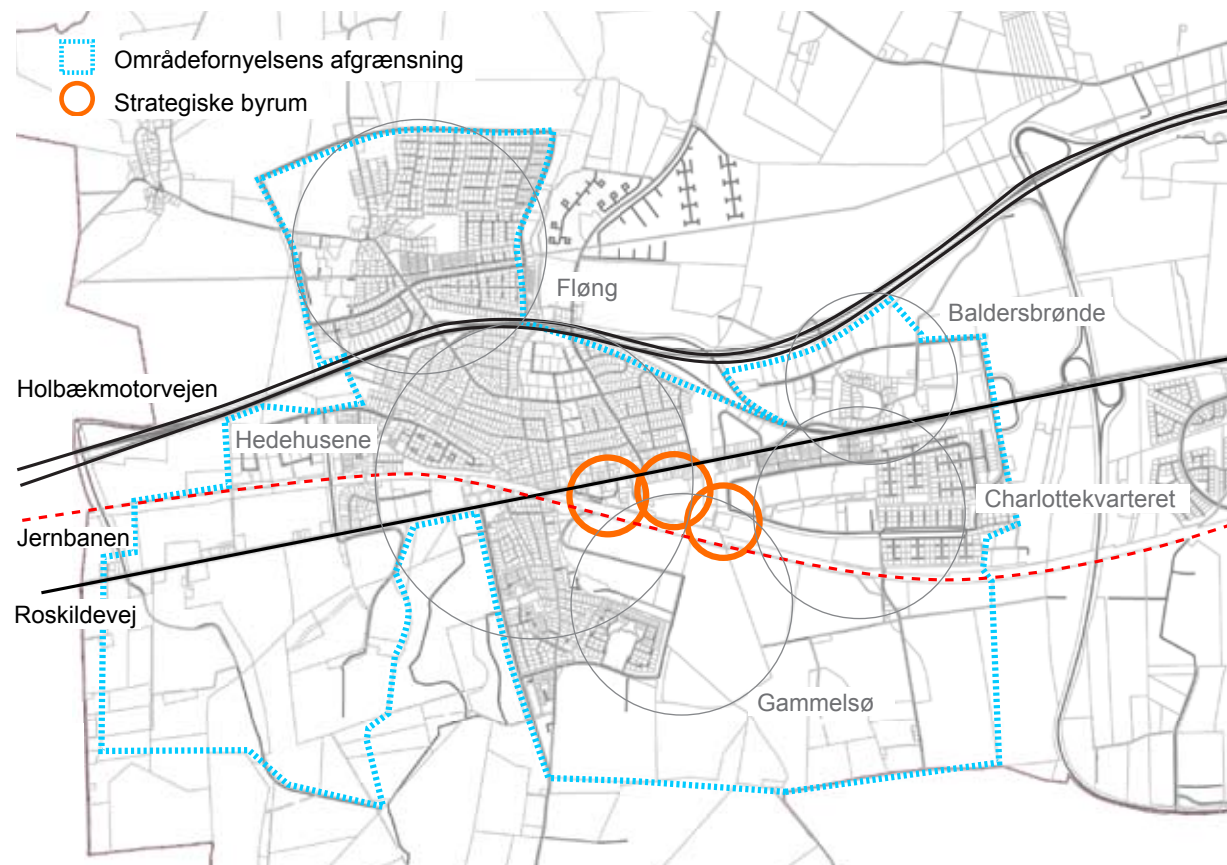
Bystruktur

Hedehusenes bystruktur er præget af at byen ikke er bygget op omkring et samlende centrum og af dominansen af de gennemskærende trafikårer Roskildevej og Jernbanen. Dette betyder, at byen fremstår fragmenteret og mangler sammenhæng mellem sine forskellige byfunktioner.

Byens infrastruktur er dominerende og hæmmende for byens liv. Omkring centrum er der én mulighed for at krydse Jernbanen i bil, via en viadukt på Hovedgaden. Til fods kan den krydses i to tunneller, en ved

stationen og en ved Hedehushallen. Hovedgaden, som Roskildevej hedder på denne strækning, er præget af meget gennemkørende trafik, og bylivet og handlen har derfor ikke de bedste vilkår. Hovedga-

dens indretning medfører dagligt store trafikale problemer med kødannelse og busser, der ikke kan holde ved stop uden at spærre for forbipasserende trafik.

Hedehusene med markering af områdefornyelsens afgrænsning og placering af de udvalgte strategiske byrum

Hovedgaden er byens indkøbsgade. Gaden flankeres af byggeri i overvejende to etagers højde, hvor der ligger en række forskellige butikker. I området omkring stationspladsen ligger et antal større bygnings-

komplekser, som bl.a. indeholder større detailhandel.

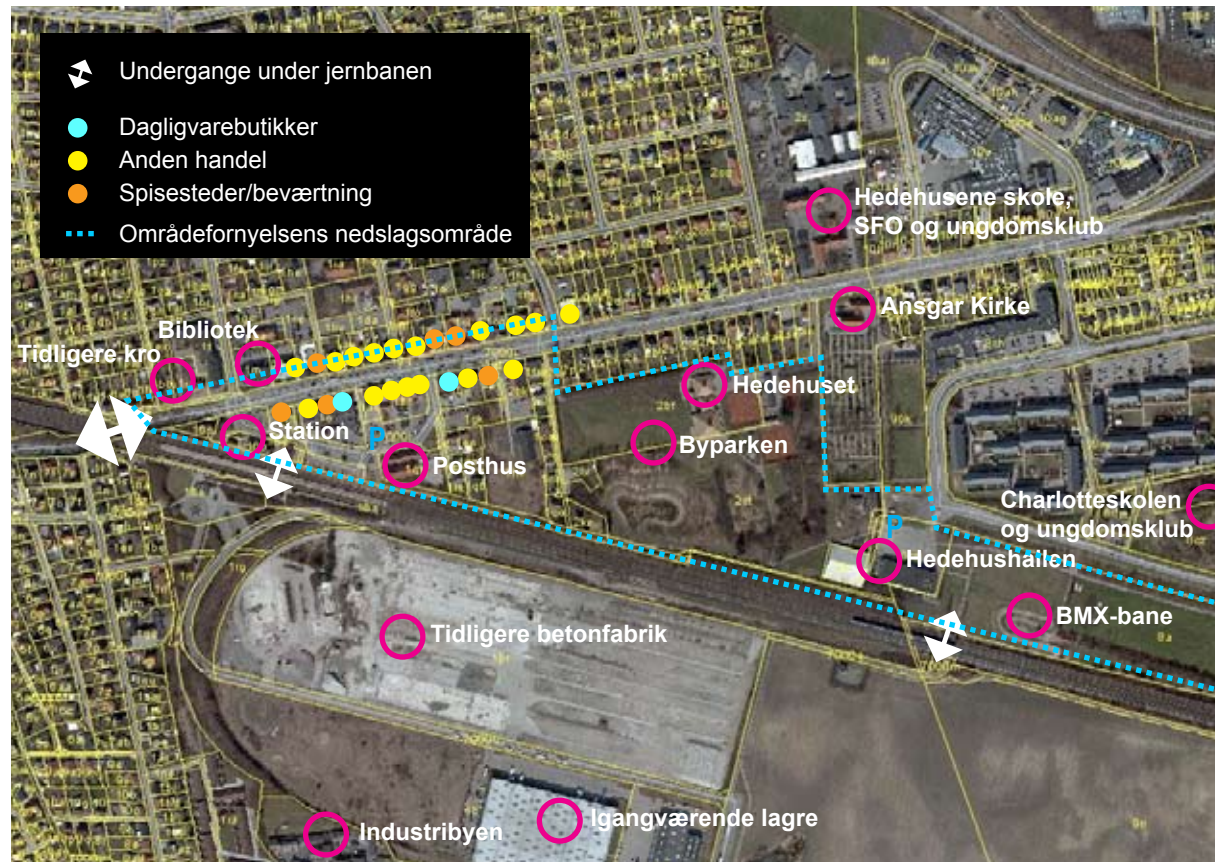
Byens gamle stationsbygning og stationspladsen er trukket tilbage fra Hovedgaden og danner her en

plads, som ligger på bagsiden af Hovedgaden. Dette område er et trafikalt knudepunkt, hvor der dagligt færdes mange mennesker i forbindelse med brug af den offentlige transport, parkeringspladserne og områdets butikker. Området opleves som rodet og uden et hierarki for de fysiske funktioner, hvilket gør det uklart, hvad der er forsider og bagsider.

I umiddelbar nærhed af stationspladsen og Hovedgaden og ud til jernbanen ligger Byparken med kulturhuset, Hedehuset, og store grønne arealer, hvor Hedehushallen er placeret. På trods af den centrale beliggenhed er disse arealer stort set usynlige, når man færdes på Hovedgaden eller ved stationen, da der fra disse sider kun er adgang gennem snævre passager og stier. Områderne bruges i dag som park og til forskellige fritidsaktiviteter, men kan udnyttes både mere og bedre, end de bliver i dag. Der ligger således et potentiale i at kunne gøre disse arealer til en mere attraktiv og synlig del af byen.

Oplevelser

Byens lidt slidte og rodede fremtræden indbyder i dag ikke til at opholde sig i de offentlige rum. Der mangler steder og faciliteter, som kan give brugerne gode oplevelser, steder der kan fungere som ramme omkring socialt samvær eller give en lyst til lige at blive hængende lidt længere. Der er i det hele taget behov for både en aktivering og en forskønnelse af byens rum.

Oversigt over eksisterende byfunktioner og institutioner i området

Ud over en styrkelse af de anvendelsesformer byen allerede har i forhold til f.eks. handel, vente på toget, gå tur i parken o.l., skal nye funktioner tilføje muligheder for nye oplevelser og aktiviteter for forskellige befolkningsgrupper og på forskellige tidspunkter af dagen.

Identitet, kultur og historie

Hedehusene har brug for at finde en ny identitet efter, at det erhvervsliv, som igennem de sidste 150 år har præget byen, nu er lukket ned. I dag er byen i høj grad i live på grund af sin beliggenhed tæt på storbyerne Roskilde og København og beboernes muligheder for at pendle hertil. Men uden en egen historie og egne kvaliteter fremstår byen mere som en lidt trist forstad til København end en egentlig by. Byens historie og kulturelle arv er for usynlig, både i bybilledet og i borgernes bevidsthed. Der er behov for at opdyrke og forstærke de gode fortællinger, der er om byen og i den forbindelse også de kvaliteter, byen rummer bl.a. i kraft af sin tætte kontakt til naturen med især de unikke aktivitets- og oplevelsesmuligheder i det rekreative område Hedeland.

Luffoto viser den kile mellem Hovedgaden til højre og jernbanen til venstre, som områdefornyelsen vil koncentrere sig om.

Luffoto over det centrale Hedehusene

Stationsbygningen

Hovedgaden

Forbipasserende tog - en tilbagevendende begivenhed i Hedehusene. Foto: Line Hjorth

Kulturhuset Hedehuset i Byparken

Sti mellem stationsområdet og Hedehushallen på bagsiden af Byparken

Hedehushallens indgangsparti og parkeringsareal

PROJEKTOVERSIGT

Områdefornyelsen skal synliggøre kvaliteter

Områdefornyelsen skal bidrage til at udvikle en oplevelse af sammenhæng og struktur i Hedehusene som bysamfund.

Det skal frem for alt ske ved, at det centrale Hedehusenes funktion som bycenter synliggøres. Det centrale Hedehusene skal blive et attraktivt omdrejningspunkt for byens sociale, kulturelle og økonomiske liv.

Men områdefornyelsen skal også sætte fokus på de kvaliteter, som i øvrigt findes i Hedehusene, ikke mindst de historiske og naturgivne kvaliteter.

Hedehusene rummer allerede et bycenter – men det mangler synlighed

Det centrale Hedehusene rummer reelt alle de funktioner, der skal til for at danne et bycenter.

Netop fordi bymidten hverken har eller inden for overskuelig tid kan få det udtryk af bycenter, som man kunne ønske sig, er det vigtigt, at området mentalt opfattes og opleves som Hedehusenes centrale omdrejningspunkt – et sted man har lyst til og brug for at færdes.

En strukturering af byfunktionerne og etablering af synlige og identitetsskabende elementer skal bidrage til at nå det mål.

Bymidten har allerede struktur

Reelt er der allerede i dag en vis form for "arbejdsdeling" mellem området omkring Hovedgaden og Stationsforpladsen mod vest og Byparken og Hedehushallen mod øst.

Mod vest er der fokus på fælles funktioner i samfundet, bl.a. det kommercielle. Mod øst er der fokus på den enkeltes personlige behov – herunder såvel behov for fordybelse som rekreation og aktiviteter.

Arbejdsdelingen skal skærpes

For at understøtte områdefornyelsens ambition om et stærkere bycenter skal der i udviklingen og placeringen af projekter og initiativer bygges videre på fordelingen af funktioner i det område, som er mål for indsatsen.

Det betyder, at funktioner, som kan understøtte det kommercielle liv og samfundsrelaterede aktiviteter (debat/information m.v.) koncentrerer omkring Stationsforpladsen. Mod øst skal der være mere fokus på afslapning, leg, sport og fordybelse, herunder rum for praktisering af kulturelle aktiviteter.

Fælles for hele området er, at der skal være fokus på oplevelser, både kulturelle, naturmæssige, arkitektoniske mm.

Sammenhængen skal understreges

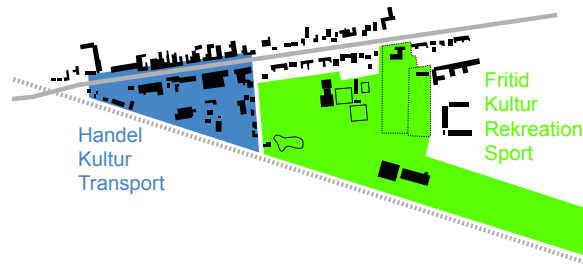
Intern sammenhæng i området og sammenhæng mellem området og omverdenen er en forudsætning for, at området kan få funktion som naturligt center. Derfor lægges vægt på, at der etableres fysiske strukturer, der skaber sammenhæng, ikke bare funktionelt, f. eks. i form af stiforløb, men også oplevelsmæssigt, f. eks. i form af gennemgående og identitetsskabende elementer, der kan opleves med sanserne, hvad enten det drejer sig om ting, der kan ses, høres, duftes eller føles.

Projekter

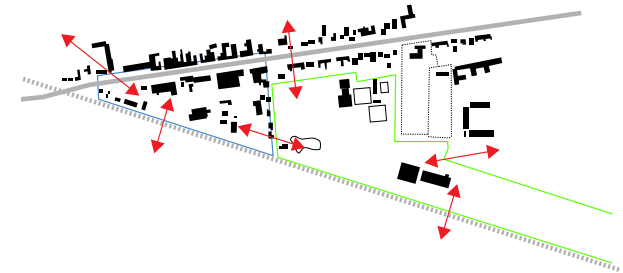
På de næste sider præsenteres de projekter der planlægges gennemført under områdefornyelsen. Disse er anlægsprojekter og aktiviteter for de udvalgte nedslagsområder i kombination med de punktnedslag, der er blevet identificeret i løbet af programfasens borgerinddragelse. Projekterne vil fungere som udgangspunkt for det videre arbejde i gennemførelsesfasen, hvor der desuden vil være mulighed for at identificere en række nye projekter.

I forbindelse med anlægsprojekterne udarbejdes skitseprojekter for det "blå" og det "grønne" område, samt for de forbindelser der skal koble områderne sammen. Skitseprojekterne skal pege på konkrete punktvisse forskønnelser, der kan bidrage til et løft af området. Endvidere vil de punktnedslag, der er blevet peget på i forbindelse med borgerinddragelsen blive indarbejdet i skitseprojekterne.

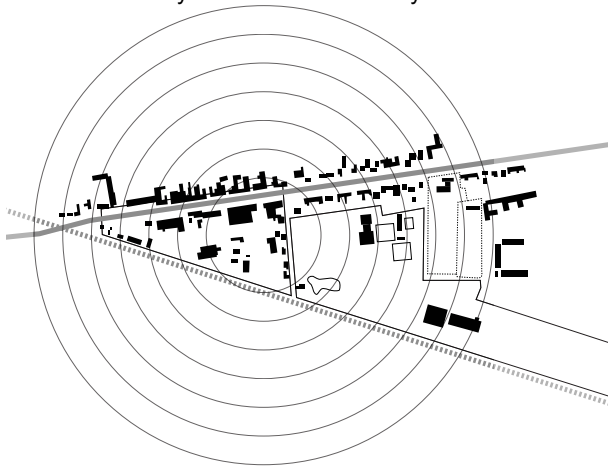
Området har to typer byrum med hver deres karakter og kvaliteter. Det "blå" område er byens kommercielle byrum med fokus på handel og transport. Det "grønne" byrum er områdets åndehul og rekreative center

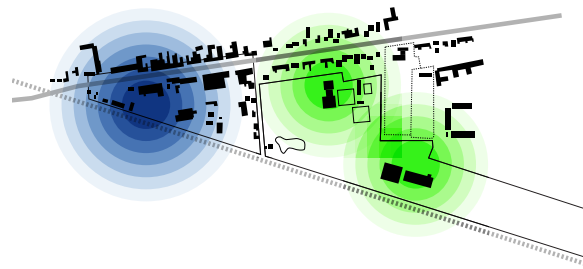
Områdefornyelsens projekter skal bidrage til at skabe synlighed og sammenhæng imellem Hedehusenes forskellige byfunktioner og byrum. Det gælder både de eksisterende og dem, der kommer til

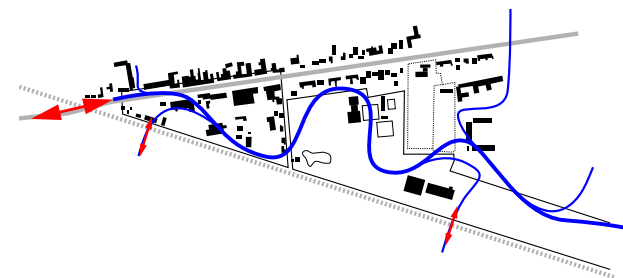
Områdefornyelsen skal styrke det centrale Hedehusene som bycenter for resten af byen

De funktioner og aktiviteter der, sættes i værk i områdefornyelsen udspringer omkring hvert deres "kraftcenter" i byen. Disse centre er stationsområdet, Hedehuset i Byparken og Hedehushallen

Stiforbindelser skal binde de udvalgte byområder sammen med hinanden og forbinde til resten af byens infrastruktur. Disse forbindelser er primært for gående og cyklister

ATTRAKTIONER I HEDEHUSENE

Rundt i og omkring Hedehusene er der stadigvæk spor, der fortæller om byens historie som industriby. Stationsbygningen, produktionsbygningerne fra Kaffesurrogatfabrikken, Rockwools tidligere produktionsanlæg og især Hedeland med sit unikke landskab og mange aktivitetsmuligheder, stammer fra byens tidligere storhedstid.

Men byens kulturarv udnyttes slet ikke. Der mangler en bevidsthed om dens eksistens og værdi. Derfor bliver der i områdefornyelsen gennemført en række projekter, som skal bidrage til at give ny viden om kulturarven i Hedehusene og markedsføre områdets attraktioner.

Kortlægning og formidling

Projekterne udspringer af et ønske om at samle og kortlægge de historiske og nutidige attraktioner i og omkring Hedehusene og ad forskellige veje at formidle disse informationer til byens borgere og besøgende. Kortlægningen vil præcisere hvilke værdier, der kan sikres og anvendes som et aktiv for byens udvikling og identitet.

Anlægsprojekter

Der planlægges at etableret forskellige elementer i byens rum som skal synliggøre og informere om områdets attraktioner og historie. Det vil bl.a. være skiltning, vejvisere, informationstavler og afmærkning på belægninger mv. Disse elementer skal både bringe

oplysninger ud i byens rum og gøre dem tilgængelige for byens borgere, samt hjælpe til at guide folk hen til de seværdigheder de ønsker at besøge.

Punktnedslag

I det følgende præsenteres de punktnedslag, der er blevet identificeret i forbindelse med borgerinddragelsen under programfasen.

Historiske spor

Kortlægningen af historiske spor bygger på eksisterende viden, som suppleres med nye og fremtidige projektplaner. Det vil bl.a. være information om etableringen af en ny statskov ved Reerslev, Solhøj Fælled og planer om etablering af nye naturstier i området.

Interesserede borgere vil blive inddraget i kortlægningen for også herigennem at skabe interesse for byens værdier.

De informationer, der indsamles, vil blive formidlet ud både fysisk og virtuelt igennem bl.a. hjemmesider, kortmateriale, brochurer, afmærkning af stier, skiltning eller podcasts.

Information om Hedeland

Hedeland er Hedehusenes absolut største attraktion. Der er et utal af aktivitetsmuligheder i det 15 km² store område som veteranbane, ridning, fiskeri, opera, en skibakke og meget mere. Herudover rum-

mer Hedeland mere og mere smuk natur, efterhånden som områdets marker og grusgrave omdannes til natur- og fritidsområder med søer, sletter, bakker og skove.

Hedelands attraktioner afspejles dog ikke i det centrale Hedehusene, og det er svært at vide, hvordan man kommer derud på trods af, at der kun er ca. 500 m fra stationen til Hedelands begyndelse nær byen.

I områdefornyelsen vil der derfor blive arbejdet med at synliggøre alle de mange muligheder, der er for rekreative oplevelser i Hedeland. Projektet fokuserer på at formidle information om Hedeland og gennem skiltning, vejvisning og forskelligt kortmateriale at gøre Hedelands attraktioner tilgængelige fra Hedehusene.

Udstilling af Hedehusenes historie

I dag er de museumsgenstande, der stammer fra Hedehusene, gemt væk i Lokalarkivet eller udstillet på Kroppedal Museum. Det drejer sig om effekter som malerier af kunstneren L.A. Ring, kaffeerstatning fra Kaffesurrogatfabrikken, billeder af jernbanen, mønstre og maskiner og meget mere.

I områdefornyelsen vil man søge at bringe disse kulturværdier tilbage til Hedehusene, så der i sammenhæng med den øvrige information om byen skabes et historisk ankerpunkt, hvor man kan finde materiale om byens historie.

Aktiviteter

Igennem områdefornyelsens gennemførelsesperiode vil der blive arrangeret forskellige aktiviteter der knytter sig til disse projekter. Der vil f.eks. blive arrangeret byvandring, cykelture, foredrag og særlige arrangementer for børn.

Projektansvarlig og samarbejdspart

Høje-Taastrup Kommunes. Projekterne udvikles i samarbejde med kommunens Kløverstiprojekt og projekt om oplevelsesværdikortlægning. De historiske spor og udstilling af Hedehusenes historie udvikles i partnerskab med Kroppedal Museum.

Projekter omkring Hedeland kan ske i samarbejde med selskabet IS Hedeland, som administrerer området.

Succeskriterier

- At der gennemføres kortlægningsprojekter i samarbejde mellem repræsentanter fra Kroppedal Museum og med deltagelse af interesserede borgere, og at resultaterne formidles gennem offentligt tilgængeligt kortmateriale.
- At der etableres skiltning og vejvisning til Hedehusenes forskellige attraktioner, herunder særligt synliggørelse af Hedelands mange muligheder.

Hedehusenes historiske steder

Industribyen

Fiskesø i Hedeland

Hedelands skibakke (foto: Kenn Thomsen)

Byparken

Solhøj Fælled

Selvbyggerkvarter

Kaffesurrogatfabrikken

Hedeland

Stationen

Kulturhus

Hedemarked

Historiske effekter

STATIONSOMRÅDE OG HOVEDGADEN

Turen gennem Hovedgaden eller med offentlig transport til stationen er for mange det første møde med Hedehusene. For borgere i byen er det en del af hverdagen, når man pendler til og fra arbejde eller er ude at handle. Området omkring stationen og Hovedgaden har således en central rolle som ramme for byens daglige liv og som velkomst for besøgende.

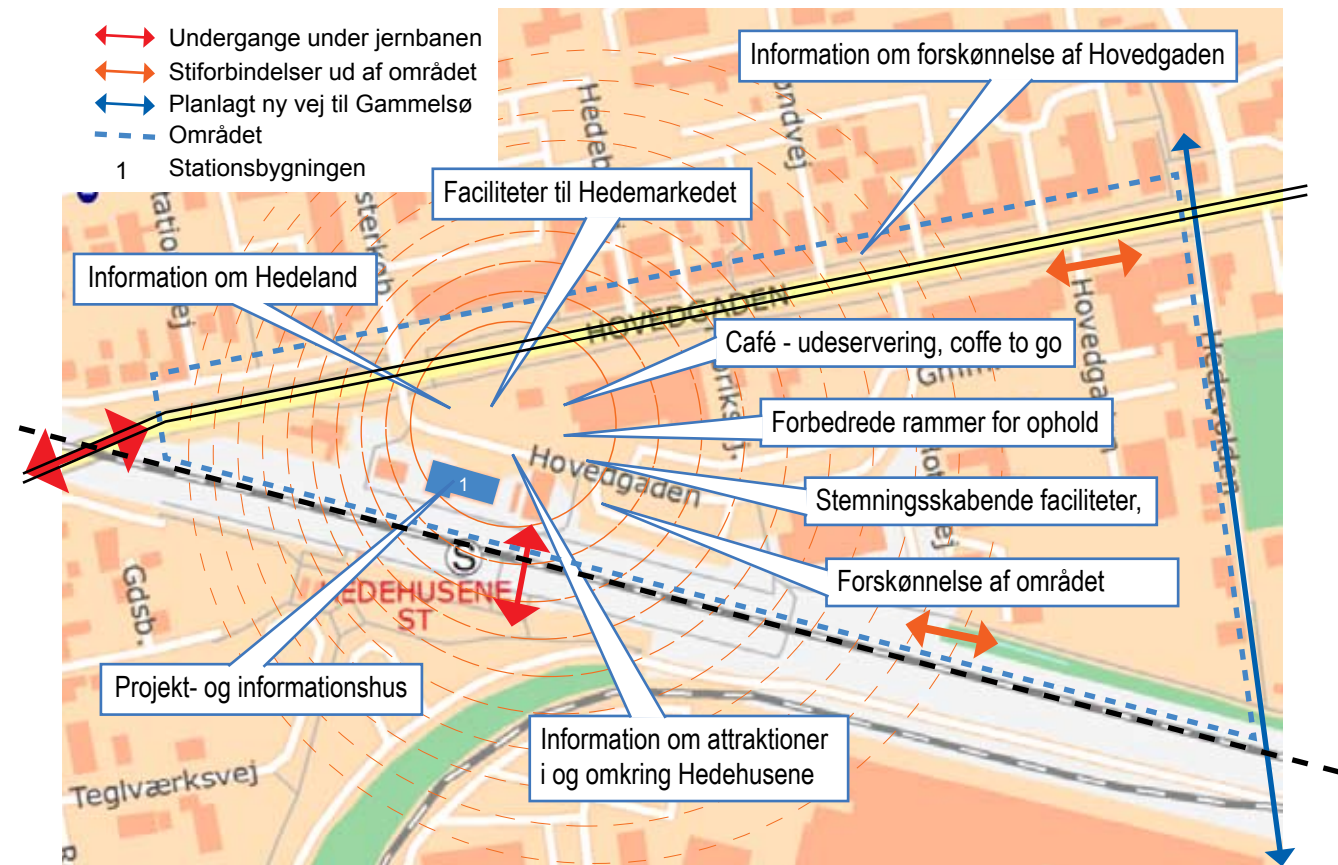
I forbindelse med byudviklingen i Gammelsø, hvor der estimeres med at skulle bygges omkring 4.000 nye boliger, vil der ske en udvikling i området for at kunne facilitere det øgede befolkningsgrundlag. Områdefornyelsen bliver det første skridt i denne udvikling og bliver derfor tilrettelagt, så de projekter, der gennemføres, kan forbedre forholdene her og nu og samtidig fungere som trædesten på vejen til de kommende udviklingsprojekter.

Ønskerne til forbedringer i området er omfattende og indeholder blandt andet muligheder for ophold, omlægning af trafik, udbygning af detailhandel, ny anvendelse af Posthus, facaderenovering af bygninger langs Hovedgaden og en generel forskønnelse af de fysiske rammer. I områdefornyelsen har Høje-Taastrup Kommune sammen med lokale interessenter på de afholdte borgermøder udarbejdet en række projekter, der i høj grad lever op til disse ønsker, men som samtidig giver plads til de udviklingsplaner, der er undervejs.

Indsatsen er koncentreret omkring området ved Stationsbygningen, Stationsforpladsen og overgangen til Hovedgaden.

Anlægsprojekter

Stationsforpladsen og området omkring den er med sin placering mellem stationen og Hovedgaden oplagt

Oversigt over planlagte indsatser i området

som byens torv. Der skal her etableres faciliteter, der kan understøtte hverdagens gøremål for pendlere, handlende og besøgende og samtidig bidrage til at gøre området til en destination i sig selv, et sted man har lyst til at opholde sig, og hvor man mødes.

Der anlægges punktvis nedslag med byinventar, der giver muligheder for ophold og uformelle mødesteder, skaber større tryghed, understøtte de aktiviteter, der er omkring stationsforpladsen, samt medvirker til en forskønnelse af området.

Som en del af forskønnelsen arbejdes der særligt med mulighederne for at bruge lys og lys som stemningsskabende elementer.

Skitseforslag og belyningsplan

Der udarbejdes et samlet skitseprojekt og belyningsplan for anlægsarbejderne i området. Heri indarbejdes desuden en række punktnedslag.

Punktnedslag

I det følgende præsenteres de punktnedslag, der er blevet identificeret i forbindelse med borgerinddragelsen under programfasen.

Projekthus

Hedehusenes stationsbygning er en smuk bygning fra 1917 I dag bruges den ikke længere i relation til togdriften. Bygningens placering og synlighed gør

Åbning af Hedehusenes marked ved Borgmesteren d. 15. april 2010. Foto: www.Hedehusene.org

LYSLYD-projektet WarmUP, lys og stemningsskabende elementer. Foto: Anders Sune Berg

Bordtennis til LYSLYD arrangement på stationsforpladsen. Foto: Charlotte Brøndum

Arrangement i stationsbygningen. Foto: www.Hedehusene.org

den oplagt som ramme for borgerarrangementer og offentlige aktiviteter.

I 2009 blev stationsbygningen omdannet til et informations- og mødested i forbindelse med gennemførelsen af byrumsprojektet LYSLYD. Siden har lokale borgere i Hedehusene holdt fast i at bruge stationen som mødested for projekter omkring byens udvikling. Der bliver blandt andet holdt oplæsningsaftener, workshops, kræmmermarkeder og diverse andre arrangementer.

Det er et stort lokalt ønske at stationen kan bruges aktivt i forbindelse med byudviklingen.

Bygningen ejes af Høje-Taastrup Kommune, og det er hensigten i områdefornyelsen at omdanne de fysiske rammer, så bygningen bliver tilpasset en funktion som et kreativt projekt- og informationshus. Omdannelsen vil betyde, at bygningen i fremtiden i højere grad kan facilitere aktiviteter for byens borgere. Huset skal rumme udstillingsmuligheder, mødelokaler og andre faciliteter som f.eks. toilet, garderobe og opbevaringsmuligheder.

Stemninger med lys og lyd

Lys kan forandre sig i forhold til døgnet og årstiderne, bruges til at fremhæve særlige elementer og til at gøre opmærksom på aktiviteter i området. Der kan f.eks. arbejdes med måling af lyde og identificering af

støjkloder, hvilket er relevant i et område, hvor både tog og biltrafik er meget dominerende. Der skal udarbejdes en lys- og lydplan for området, der angiver placering og udformning af lys og lyd for at skabe gode stemningsbilleder og funktionel belysning i forhold til områdets funktioner og færden på forskellige tider af døgnet.

Projektet udvikles i samarbejde med ECO-life, som har afsat midler til etablering af LED-gadebelysning

Udarbejdelsen af skitseforslag og belysningsplan skal sikre sammenhæng imellem områdefornyelsens projekter.

Stationsbygningen

Plantegning af stueetagen, hvor der skal indrettes udstillingsplads, mødelokaler og kontorfaciliteter.

Hedemarkedet - faciliteter

Hedemarkedet finder i dag sted på Stationsforpladsen en gang om måneden. Initiativtagerne til markedet er lokale borgere, og siden marts 2011 har markedet været konstitueret i foreningen Hedemarkedet.

Markedet bidrager til at skabe liv i byen og trække folk ud på gaden. I forbindelse med markedsdagene har tidligere været afholdt forskellige arrangementer som f.eks. workshop, hvor borgere har designet en særlig "Hedemarked stand", optræden af lokale musikere o.l. Alle kan komme og stille en bod op, hvis de er medlem af foreningen.

I områdefornyelsen etableres der faciliteter, som kan bidrage til at forbedre markedets fysiske rammer og skabe større synlighed. Faciliteterne skal indeholde mulighed for overdækning, belysning, adgang til strøm mv.

Café

Der er på borgermøderne i programfasen blevet efterspurgt cafeer i området. Ønsket er at skabe mere liv i området. Det undersøges i det videre arbejde hvilke muligheder, der er for at de byrumsfaciliteter, der etableres kan rumme denne mulighed.

Projekt kan videreudvikles i samarbejde med restaurant Bollinis og eventuelt andre aktører.

Aktiviteter

I områdefornyelsen er der afsat midler til at gennemføre en række aktiviteter som vil støtte op omkring området som et aktivt centrum for byens borgere. Disse vil spille sammen med de øvrige aktiviteter i området og bygge videre på disse.

Projekthuset

I forbindelse med gennemførelsen af områdefornyelsen vil stationen blive brugt til løbende præsentationer af projektes stade med udstilling af planer, tegninger, modeller og anden viden, så bygningen på den måde kommer til at udgøre et "kommunikationscenter" for byens udvikling.

Vejledning til forskønnelse af Hovedgaden

Der er fra både kommunen og byens borgere ønske om, at der sker en forskønnelse af facader på Hovedgaden. Dette betyder blandt andet, at man ønsker en fælles strategi og målsætning for renovering af gadens facader. Der er derfor sat et beløb af i områdefornyelsens budget til udarbejdelse af informationsmateriale omkring renovering, f.eks. i form af en skilte- og facademanual.

Projektet udarbejdes i samarbejde med Hedehusenes Erhvervsforening, som har fokus på energirenovering, samarbejde mellem virksomheder og formidler viden fra professionelle til almenheden.

Projektansvarlig og samarbejdspartner

Høje-Taastrup Kommune er ansvarlig for udarbejdelsen af det samlede projekt, som udvikles i samarbejde med Foreningen Hedemarkedet, Erhvervsforeningen, grundejere, erhvervsdrivende og øvrige lokale interessenter.

Succeskriterier

- At der gennemføres anlæg der løfter stationsområdet og Hovedgaden og som samlet forskønner området.
- At området bliver et sted, hvor folk slår sig ned i kortere eller længere tid og ikke kun passerer igennem på vej til andre gøremål i byen.
- At stationsbygningen bliver renoveret, så den kan fungere som udstillings- og mødested og et levende centrum for byens lokale arrangementer.
- At der etableres faciliteter til brug for Hedemarkedet, som er fleksible og kan bruges til andre formål også, og at disse bliver brugt af Foreningen Hedemarkedet til deres månedlige markedsdage.
- At der udarbejdes en fælles strategi for facaderenoveringer og skiltning i samarbejde mellem de erhvervsdrivende i området.

BYPARK OG HEDEHUSHALLEN

Det grønne område ved Byparken og omkring Hedehushallen ligger helt centralt i byen, men er omkranset af bygninger, som betyder, at det ikke er synlig, når man bevæger sig rundt i byen. Det er kun fra togene, man har udsyn til området.

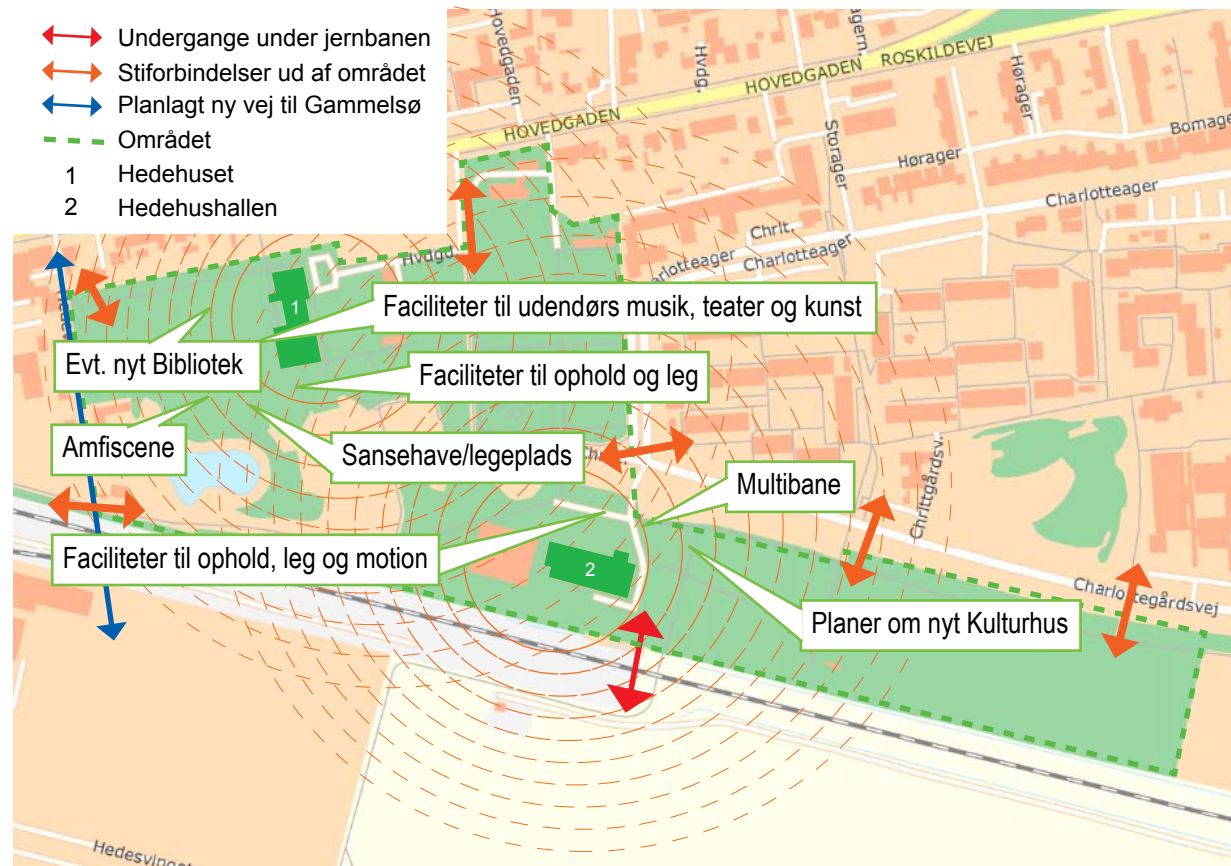
Byparken er centreret omkring bydelens kulturhus, Hedehuset, og søen, som er omgivet af skovlignende beplantning. Herudover omfatter parken det gamle idrætsområde med udendørs tennisbaner og det grønne anlæg langs kirkegården til Hedehushallen. Fra Hedehushallen fortsætter det grønne område i en langstrakt fælled, der kiler sig ind mellem Charlottetkvarteret og jernbanen. Umiddelbart udenfor Hedehushallen er arealet udlagt til parkering.

Området bruges på trods af sin centrale placering oftest kun i forbindelse med besøg i Hedehuset eller Hedehushallen. Det er ikke et sted, man naturligt kommer forbi, især fordi de nuværende indgange er få og svære at få øje på, hvis man ikke kender dem i forvejen. Også internt i området mangler der sammenhænge mellem de forskellige funktioner.

Ønskerne i forbindelse med de arbejder, der skal realiseres under områdefornyelsen, fokuserer på at forbedre mulighederne for rekreative aktiviteter i området og synliggøre de kvaliteter, der er for byen i at have dette store grønne areal liggende som en del af byens centrum. Synliggørelsen vil både ske gen-

nem etablering af fysiske anlæg, men også igennem afholdelse af aktiviteter, der vil trække folk til området og dermed styrke bevidstheden hos byens borgere omkring stedets tilbud og muligheder.

Kommunen planlægger indenfor en nærmere fremtid at flytte det nuværende bibliotek fra sin placering på Hovedgaden og overvejer en placering i Byparken. Herudover planlægges på privat initiativ at bygge et

Oversigt over planlagte indsatser i området

Kulturhus, der placeres på arealet øst for Hedehushallen. Disse initiativer vil blive indarbejdet i planerne for områdefornyelsen.

Indsatsen omkring de nye tiltag er koncentreret omkring Hedehuset, Hedehushallen og det nye kulturhus.

Anlægsprojekter

De nye anlægsprojekter skal styrke områdets attraktionsværdi og sammen med de eksisterende funktioner fungere som pejlemærker, der synliggør områdets muligheder for derigennem at tiltrække både nuværende og nye brugere.

De funktionsmæssige kraftcentre i området er Hedehuset og Hedehushallen.

Hedehuset er et naturligt centrum for kulturelle aktiviteter og bruges i dag til en lang række større og mindre borgerarrangementer. Det er mødested for en række foreninger og bruges bl.a. til at øve musik og teater.

Hedehushallen rummer faciliteter til bl.a. håndbold, badminton, fodbold, dans, billiard og senior motion. Der er dagligt aktivitet i bygningen, når de forskellige foreninger holder undervisning, og der afholdes jævnligt større idrætsarrangementer i hallen.

For både Hedehuset og Hedehushallen gælder det at de aktiviteter der foregår inde i bygningerne ikke har nogen afsmittning på arealerne udenfor. Der vil derfor blive arbejdet med at skabe sammenhænge og overgangszoner mellem de funktioner bygningerne indeholder, og aktiviteter udenfor.

Områdefornyelsen vil fokusere på at skabe nye aktive byrum med udgangspunkt i de aktiviteter, der allerede er i området. Der bliver muligheder for ophold, for leg - uanset alder - for kulturelle arrangementer med musik, dans, kunst og teater og for at dyrke forskellige former for motion.

Samtidig vil de nye anlæg arbejde videre med områdets grønne præg og de kvaliteter, der ligger heri. Området skal ud over at rumme forskellige aktiviteter give plads til, at man kan finde ro og stilhed og nyde de grønne omgivelser.

For at få en god udnyttelse af områdets arealer vil der blive indarbejdet fleksible løsninger, hvor steder kan have forskellige funktioner på forskellige tidspunkter af dagen. F.eks. kan parkeringsarealet mellem Hedehushallen og Kulturhuset bruges til street-games, basket, volley ball eller klatrevæg, når arealet ikke anvendes til parkering i dagtimerne, og lysætning kan gøre det muligt at bruge udendørs scene eller lign. om aftenen og i vinterhalvåret.

Løb på BMX-banen ved Hedehushallen

Idrætspiger

Skitseforslag

Der udarbejdes et samlet skitseprojekt for anlægsarbejderne i hele det grønne område omkring Hedehuset og Hedehushallen. Heri indarbejdes desuden en række punktnedslag.

Punktnedslag

I det følgende præsenteres de punktnedslag, der er blevet identificeret i forbindelse med borgerinddragelsen under programfasen.

Amfiscene - musik og teater

Der er ønske om - som en forlængelse af de aktiviteter omkring musik og teater der foregår i Hedehuset - at anlægge et sted, hvor der er mulighed for at øve og optræde med musik, teater og gøgl af forskellig slags. Disse faciliteter vil indeholde sceneareal, lys og adgang til el.

Sansehave/legeplads

Sansehaven skal blive et sted, hvor man får aktiveret sine sanser ved at kunne se, røre, dufte, lytte og smage på forskellige naturlige elementer. Det kan f.eks. være duftende og spiselige træer og buske, vandelementer, legeredskaber af naturmaterialer og lignende. Disse elementer skal tilrettelægges, så de kan bruges af unge og ældre således, at de både kan trække familier til området og benyttes af institutioner og plejehjem i området.

Multibane

På arealet omkring Hedehallen og det nye kulturhus vil der blive etableret en multibane, der skal danne ramme for fri leg af forskellig slags og skabe liv udenfor Hallen og i sammenhæng med de parkeringspladser, der er i området.

Multibanen skal indeholde mange forskellige aktiviteter for alle aldre, køn og kulturelle grupper.

Der vil både blive etableret faciliteter, der tilgodeser de idrætsformer og idrætsaktive, der allerede er i området, men vil i høj grad arbejde med at tilbyde aktivitetsmuligheder, der tilgodeser andre aktivitetsstrukturer og brugergrupper. Det kan således f.eks. basket være, dans, yoga, parkour, kamp-sport, styrketræning, skaterramper osv.

Projektet udarbejdes i samarbejde med Hedehushallen sammen med bygherrerne til det nye kulturhus, Dansk Indvandre Kultur Forening..

Aktiviteter

Lige som for stationsområdet og Hovedgaden er der for dette område afsat midler til aktiviteter der vil styrke områdets rolle i byens liv. I dette område vil aktiviteterne fokuseres omkring forskellige kulturelle arrangementer, som udarbejdes i tæt samarbejde med Hedehuset, et evt. nyt bibliotek, Hedehushallen og det nye kulturhus.

Projektansvarlig

Høje-Taastrup Kommune er ansvarlig for udarbejdelsen af det samlede projekt, som udvikles i samarbejde med repræsentanter fra Hedehuset, det nye kulturhus og evt. biblioteket. Herudover inddrages repræsentanter fra bl.a. lokale institutioner, Charlottetekvarteret, Ansgar Kirke og relevante grundejere. Øvrige borgere inviteres til at deltage på åbne borgermøder.

Succeskriterier

- At Byparken bliver et mere levende byrum, som bruges til større udendørs arrangementer, men også er et sted familier og venner opholder sig for at lege, holde picnic og lignende.
- At Byparkens rolle som rekreativt område i Hedehusenes centrum styrkes.
- At nogle af de idrætsaktiviteter, der i dag foregår inde i Hedehushallen, rykker udendørs og bruger de nye faciliteter.
- At området omkring Hedehushallen bliver attraktivt at opholde sig i og indbyder til aktiviteter.
- At området bruges til uorganiseret idræt.

STIFORBINDELSER

Et af områdefornyelsens overordnede mål er at bidrage til at skabe gode rammer for byliv i Hedehusene. For at man som borger eller besøgende får en følelse af, at der foregår noget og er liv i byen, skal

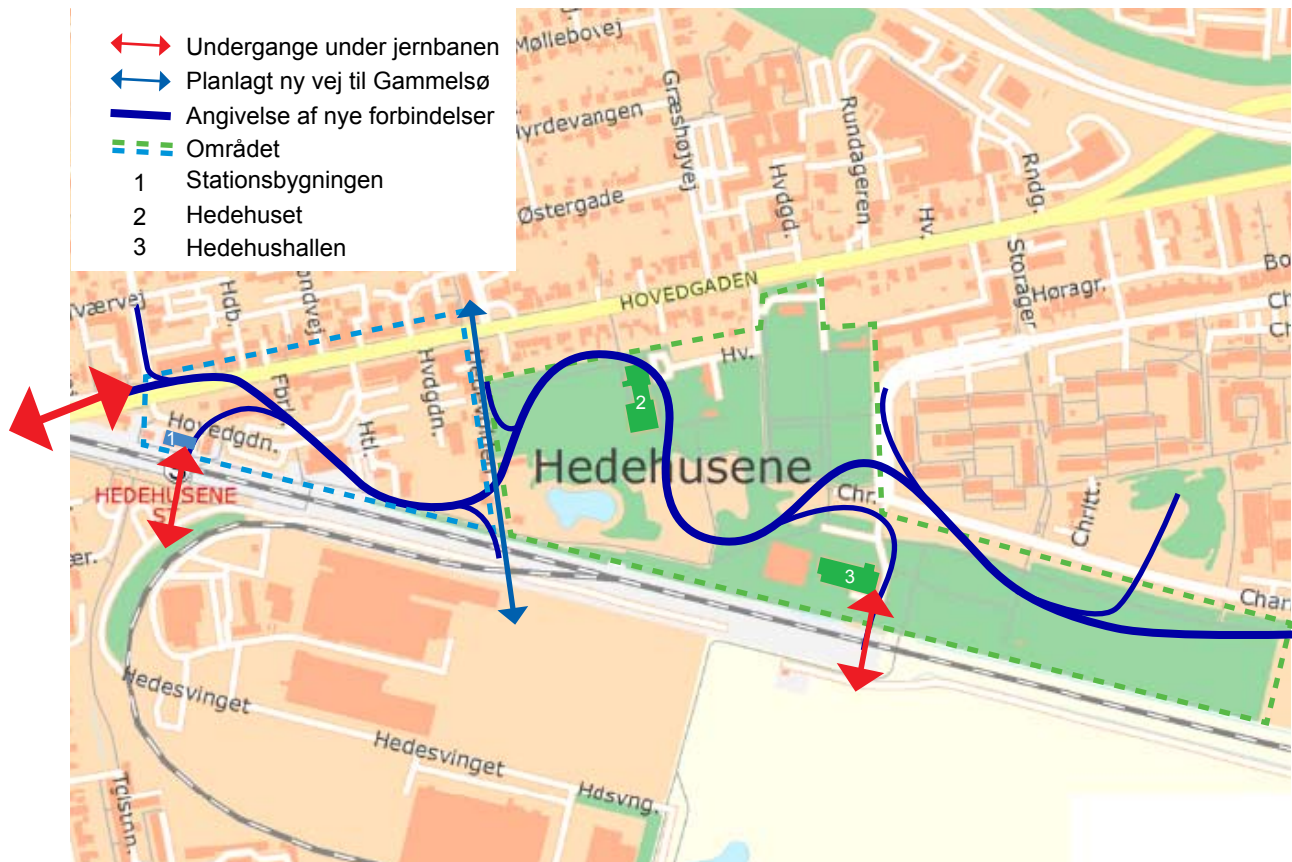
man kunne se de mennesker, der færdes i byen sammen med en. En af Hedehusenes udfordringer er, at der mangler sammenhænge og forbindelser mellem byens forskellige byfunktioner, og at der derfor

heller ikke er visuel kontakt imellem dem. Selvom byen indeholder funktioner, man kan forvente i en by af den størrelse, som f.eks. stationen, biblioteket, indkøbsgade, park, kulturhus, kirke, idrætshal osv., er mange af disse funktioner nærmest usynlige, når man færdes i området. Et sted som Hedehuset skal man kende til og have ærende i for at komme forbi, og det samme gælder for det nuværende bibliotek.

Anlægsprojekt

Under områdefornyelsen vil der blive etableret nye attraktive byrum forskellige steder i byens midte, og for at disse forbedringer rigtigt kan komme til deres ret er, der i den sammenhæng brug for at arbejde med at forbedre forbindelserne imellem byens forskellige byrum især for gående og cyklister.

Projektet vil arbejde med at forbedre eksisterende stiforløb og skabe nye steder, hvor der viser sig behov for det. Der vil blive arbejdet med at skabe større synlighed ved f.eks. i og omkring Byparken at beskære bevoksninger og evt. fælde træer i de tilfælde, hvor disse står i vejen for visuel kontakt mellem forskellige byrum. Der kan desuden arbejdes med særlige pejlemærker, som kan bruges til at synliggøre funktioner, der ellers ligger skjult. Dette kan f.eks. gøres ved at etablere punktvis begrønning ved Hovedgaden ud for Byparken, så man, når man færdes på Hovedgaden, bliver gjort opmærksom på, at der her sker noget andet.

Eksisterende og planlagte forbindelser og stiforløb

De nye stiforløb skal skabe gode og trygge muligheder for at færdes imellem byrummene ved stationen, Byparken og omkring Hedehushallen, men skal desuden have forbindelse til de stiforløb og veje, der leder ud af området. Det gælder f.eks. stiforløbet omkring Hedehushallen, som forbinder til Charlottekvarteret den ene vej og gennem en tunnel leder over til byen syd for jernbanen.

Der er særligt ønske om, at Charlottekvarteret forbindes til området ved Hedehushallen og dermed i højere grad end i dag bindes sammen med resten af Hedehusene.

I forbindelse med udviklingen af bydelen Gammelsø syd for jernbanen er der planer om at etablere en ny vej, der via Hede volden i en tunnel under jernbanen forbinder Hovedgaden med Gammelsø. Dette betyder, at området ved stationen i endnu højere grad end i dag vil blive separeret fra området ved Byparken. Dette forhold vil de stiforløb, der etableres, tage højde for.

Skitseforslag

For en plan over disse forbindelser, sammenhænge mellem byrum og stiforløb udarbejdes der et samlet skitseforslag for alle de tre strategiske byrum og deres tilkobling til den omkringliggende by og infrastruktur.

Projektansvarlig

Høje-Taastrup Kommune

Succeskriterier

- At de byrum, som i dag ligger gemt væk, bliver gjort mere synlige.
- At der etableres gode og trygge stiforbindelser mellem de byrum, der er udvalgt som strategiske byrum i områdefornyelsen med forbindelse ud af området til bl.a. tunnellerne under banen ved stationen og Hedehushallen.

VISIONER OG VÆRDIER

De projekter og aktiviteter, der sættes i værk under områdefornyelsen, skal afspejle og opfylde en række visioner og værdier, der er blevet udarbejdet i samarbejde mellem kommunen og byens borgere igennem programfasen.

Idemæssigt værdigrundlag

Der lægges vægt på, at de tiltag, der gennemføres i områdefornyelsen, bidrager til at styrke byens liv. Der skal være aktiviteter, der appellerer til alle byens forskellige borgergrupper, så man kan bruge byens rum uanset alder, kultur eller køn. Områdefornyelsens projekter tager udgangspunkt i de forhold, der er i dag og har på den baggrund fokus på at styrke byens muligheder for at man kan møde hinanden, have fællesskab omkring aktiviteter og arrangementer og herfra skabe netværk og forbindelser til sine medborgere.

Der bygges videre på et værdigrundlag, hvor man ønsker at komme hinanden ved og gøre plads til forskellige kulturelle miljøer, og hvor også byens egen kultur og historie skal bæres videre. Der skal være plads til at bibeholde det, man kommer fra og er, samtidig med at man arbejder fremadrettet med at skabe Hedehusenes fremtidige identitet.

Alle projekter og initiativer under områdefornyelsen skal derfor afspejle en fælles ambition om, at byens borgere vil arbejde for bæredygtighed i bred forstand, dvs.

Social bæredygtighed

Miljømæssig bæredygtighed

Kulturel bæredygtighed

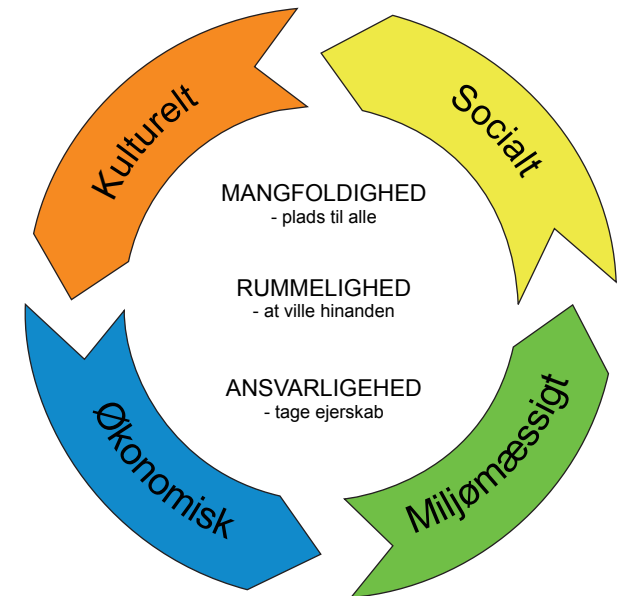
Økonomisk bæredygtighed

For at videreføre intentionerne om fællesskab og møder mellem borgerne skal alle projekter og initiativer desuden afspejle følgende værdier:

MANGFOLDIGHED
– at der gives plads til alle

RUMMELIGHED
– at alle vil hinanden

ANSVARLIGHED
– at der tages ejerskab til alle projekter og initiativer

INDDRAGELSE OG ORGANISATION

Programfasen – 1. halvår 2011

I forbindelse med udarbejdelse af program for områdefornyelsen i det centrale Hedehusene er borgere og centrale aktører blevet inddraget i en række ideudviklingsmøder. Møderne har tjent flere formål.

For det første har møderne skullet omsætte tankerne fra ansøgning til konkrete projektideer.

For det andet har møderne skullet skabe bredt ejerskab til ideerne hos både enkeltpersoner, organisationer og institutioner – et ejerskab, som projektorganisationen i gennemførelsesfasen kan bygge videre på.

For det tredje har møderne skullet opbygge en netværksorganisation, som kan sikre fortsat udvikling og forankring af det samlede projekt.

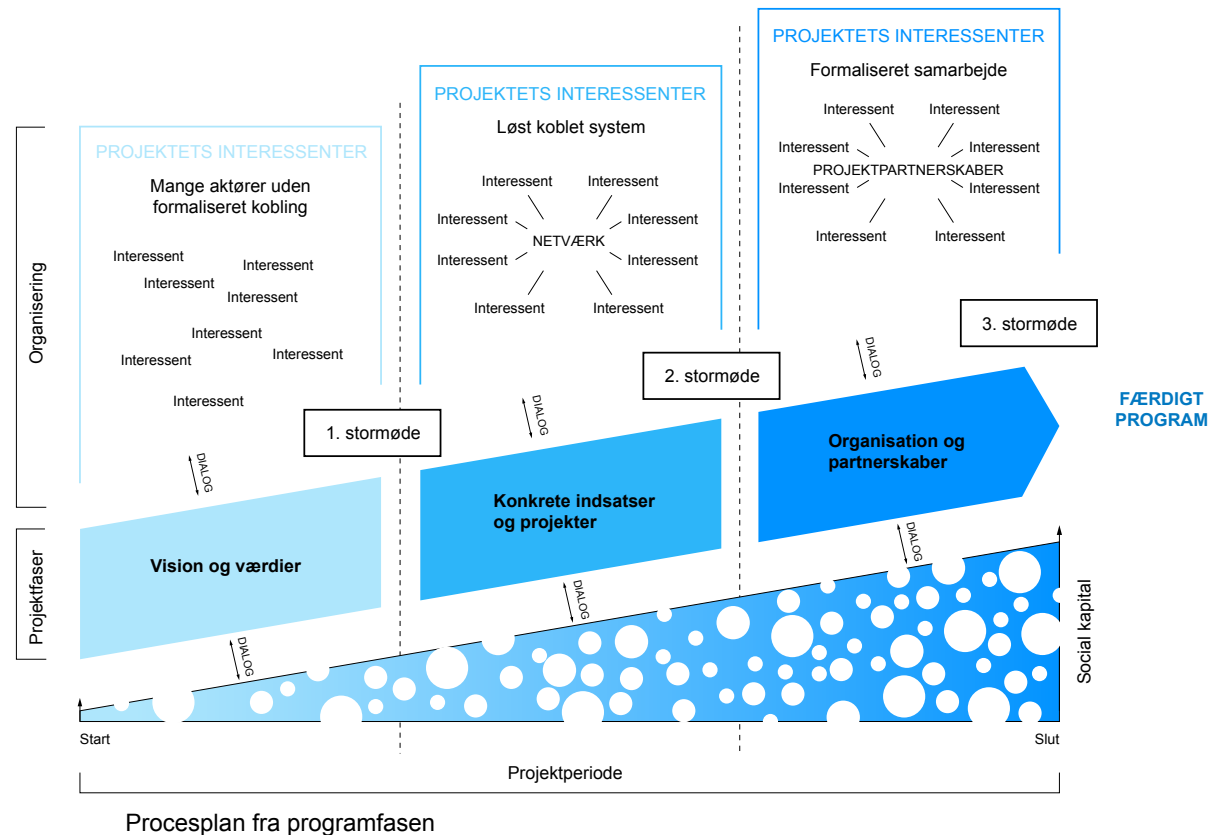
Borgerinddragelsen har været bred. Godt et halvt hundrede personer er blevet inviteret til at deltage i programfasen, og ca. 40 har deltaget i hvert af de tre afholdte ideudviklingsmøder.

Der har været lagt stor vægt på at knytte projektideer an til eksisterende aktører i lokalområdet, og det er blevet taget vel imod. Undervejs i forløbet har borgerne således stiftet to nye foreninger, der i det videre forløb kan optræde som samarbejdspartnere for kommunen på lige fod med eksisterende organisationer og institutioner.

Processen har ført til etableringen af et "Områdenetværk" af lokale aktører, som der vil kunne bygges videre på i gennemførelsesfasen.

Arbejdet har taget afsæt i en udviklingsorienteret vinkel, hvor den drivende kraft har været drømme om

en ønsket fremtid frem for frygten for uønsket udvikling. Det samlede projekt skal ses som en række punktnedslag, der hver for sig vil bibringe det centrale Hedehusene kvaliteter og funktioner, som kan være med til at løfte området.

Gennemførelsesfasen 2011-2016

Områdefornyelsen skal skabe en oplevelse af sammenhæng og helhed i et byområde, der er præget af manglende samlet planlægning – en situation som i mange år fremover vil præge området – også selv om der som led i gennemførelsen af områdefornyelsen udarbejdes samlede dispositionsplaner for området.

I gennemførelsesfasen vil borgerinddragelsen blive udvidet med åbne borgermøder, hvor alle borgere har mulighed for at være med til at påvirke udviklingen af de konkrete projekter. Desuden vil Områdenetværket, fra programfasen, blive udvidet og inddraget som et forum, der kan kvalificere projektudviklingen og fastholde den lokale forankring.

Styregruppe og administration

Politisk er områdefornyelsen forankret i en styregruppe med 9 medlemmer, udpeget af byrådet. Borgmesteren er formand. Styregruppen er også ansvarlig for udvikling af Vision Gammelsø.

En kommunal arbejdsgruppe med bred repræsentation fra de forskellige forvaltningsgrene fungerer som sekretariat for styregruppen.

Det samlede ansvar for områdefornyelsen ligger i styregruppen. Her ligger også ansvaret for den samlede planlægning og administration.

Ansvaret for planlægning og administration af en række delprojekter er udlagt til institutionelle aktø-

rer (institutioner, organisationer og foreninger med selvstændig juridisk status). Der indgås i hvert enkelt tilfælde partnerskabsaftaler mellem kommune og aktør(-er), hvori bl.a. ansvar og kompetencer fastlægges. Indgåelse af partnerskabsaftaler ændrer ikke ved, at det i sidste ende er kommunen, der er ansvarlig over for ministeriet for, at den samlede områdefornyelse gennemføres i overensstemmelse med bevillingsforudsætningerne og de almindeligt gældende bestemmelser.

Bruger- og følgegrupper

Til de enkelte delprojekter kan knyttes bruger- eller følgegrupper, som kan bidrage med ideer og praktisk medvirken. Sådanne grupper er åbne for alle interesserede. Projektledelsen for de enkelte delprojekter

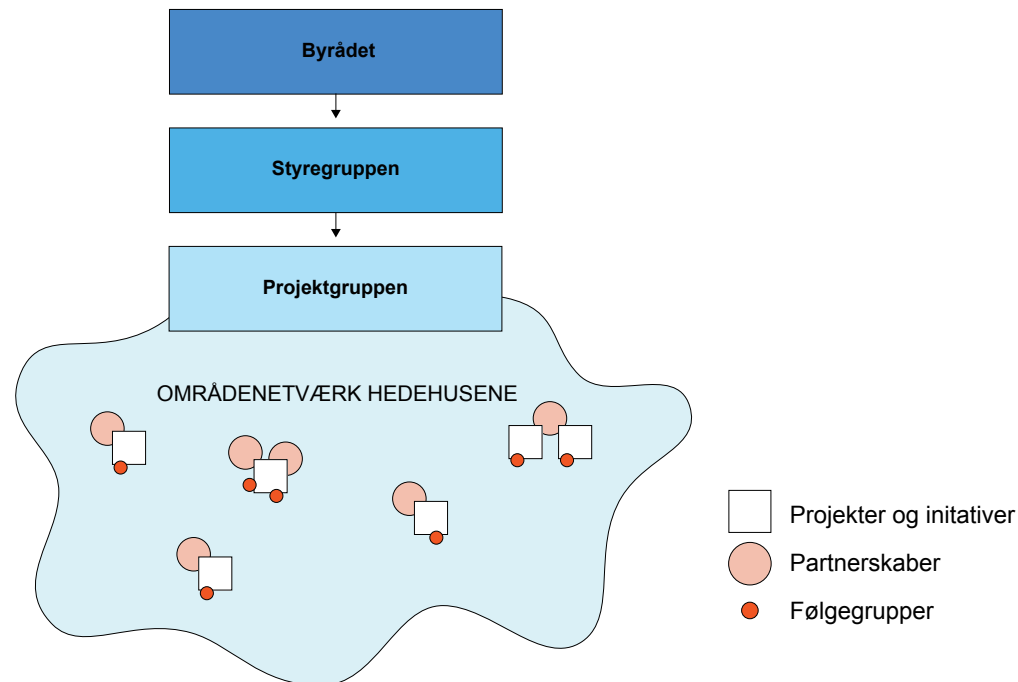
skal i relevant omfang inddrage bruger-/følgegrupper med henblik på at sikre størst mulig borgerinddragelse.

Områdenetværket

Alle interesserede, som enten deltager i partnerskaber og følgegrupper eller på anden måde har en praktisk tilknytning til igangværende aktiviteter under områdefornyelsen, kan tilmelde sig Områdenetværk Hedehusene. Hvor områdenetværket er et mere uformelt og uforpligtende forum, er de enkelte partnerskaber forpligtende samarbejder omkring konkrete projekter.

Områdenetværket vil blive indkaldt til møde med styregruppen for drøftelse af fremdriften i den samlede indsats og justering eller supplerung af de planlagte og igangsatte projekter og aktiviteter.

For at sikre bred offentlig information om områdefornyelsen skal der undervejs i forløbet holdes åbne borgermøder, hvor såvel styregruppe som de enkelte partnere redegør for deres syn på fremdriften i projektet. Disse borgermøder kan også bidrage til at hverve nye aktive.

Organisationsdiagram

TIDS- OG HANDLINGSPLAN

Tidslinie	2011	2012	2013	2014	2015
Organisation og proces					
- Borgermøder - efter behov (eksempler indsat)	●	●	●	●	
- Møder Områdenetværk Hedehusene - min. årligt	●	●	●	●	●
- Status og plan i Styregruppen - min. årligt	●	●	●	●	●
Attraktioner i Hedehusene					
- Historiske spor					
- Anlægsprojekt					
- Udstilling af Hedehusenes historie					
- Information om Hedeland					
- Aktiviteter					
Stationsområde og Hovedgaden					
- Samlet skitseforslag					
- Anlægsprojekter					
- Hedemarkedet - faciliteter					
- Lys/lydprojekt					
- Caféområde					
- Løft af Hovedgaden og stationsområdet					
- Projekthus					
-Aktiviteter					
Byparken og Hedehushallen					
- Samlet skitseforslag					
- Anlægsprojekter					
- Amfiscene i Byparken					
- Sanseshave/legeplads i Byparken					
- Multibane ved Hedehushallen					
- Aktiviteter					
Stiforbindelser					
- Skitseforslag					
- Anlægsprojekt					

BUDGET

Aktiviteter	I alt	Stat	Kommune
Attraktioner i Hedehusene	1.000.000	335.000	665.000
Stationsområdet og Hovedgaden			
Udarbejdelse af dispositionsforslag, borgerinddragelse mv.	400.000	135.000	265.000
Anlægsmidler	3.600.000	1.200.000	2.400.000
Aktiviteter i Projekthuset og det omkringliggende område	150.000	50.000	100.000
Byparken og området ved Hedehushallen			
Udarbejdelse af skitseprojekt, borgerinddragelse mv.	300.000	100.000	200.000
Anlægsmidler	4.000.000	1.340.000	2.660.000
Aktivitetsmidler	550.000	165.000	385.000
Stiforbindelse mellem de 2 byrum	1.300.000	435.000	865.000
Andre udgifter			
Udarbejdelse af program	350.000	120.000	230.000
Information, formidling, møder mv	350.000	120.000	230.000
Afreportering og forankringsstrategi	150.000	50.000	100.000
Samlet investering anslået	12.150.000	4.050.000	8.100.000

NB. Beløb er afrundet til nærmeste tusind

